

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА)»

першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю 014 Середня освіта
спеціалізація 014.11 Середня освіта (Фізична культура)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
Освітня кваліфікація: Бакалавр середньої освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради І.Є.Щепенда
(протокол № 7 від "31" серпня 2020 р.)

Освітня програма вводиться в дію з

«01» вересня 2020 р.

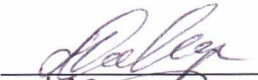
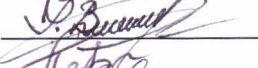
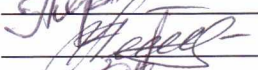

Ректор І.Є.Щепенда
(наказ № 45/06-14-с від "31" серпня 2020р.)

м. Івано-Франківськ 2020р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

ЗАПРОПОНОВАНО:

Керівник робочої групи
Члени робочої групи:

	к. фіз.вих, доц. Ковальчук Л.В.
	д.фіз.вих., проф. Випасняк І.П.
	к. пед.н., доц. Презлята Г.В.
	методист ОІППО Шпільчак А.Я.
	студент Заяць В.В.

ВНЕСЕНО:

Кафедра теорії та методики фізичної культури і спорту

Протокол № _____ від « _____ » _____ 2020 р.

Завідувач кафедри д.б.н., проф. Мицкан Б.М.

ПОГОДЖЕНО:

Вченою радою факультету фізичного виховання і спорту

Протокол № 11 від « 23 » серпня 2020 р.

Голова вченої ради к.пед.н., проф. Яців Я.М.

НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказ ректора № 45/06-14-С від « 31 » 08 2020 р.

ВВЕДЕНО В ДІЮ З:

« 01 » вересня 2020 р.

Навчально-методичний відділ

Начальник

 Солонець І.Ф.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Фізична культура) розроблена відповідно до Наказу МОН України № 1151 від 06.11.2015 р. «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», затверджено Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 7 від 30.08.2016 р.) та введено в дію Наказом ректора №59/06-13-С від 31.08.2016 р. (зі змінами від 29 травня 2018 р. згідно Ухвали Вченої ради, протокол № 5).

Освітньо-професійна програма визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття освітнього ступеня бакалавра, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання та вимоги до контролю якості вищої освіти.

У 2020 році освітньо-професійна переглянута у зв'язку з отриманими відгуками стейкхолдерів, зовнішніх експертів і врахуванням їх побажань.

Розроблено робочою групою у складі.

Ковальчук Лідія Валеріївна – керівник робочої групи, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту;

Випасняк Ігор Петрович – член робочої групи, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту;

Презлята Ганна Василівна – член робочої групи, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту;

Шпільчак Андрій Ярославович – член робочої групи, методист з фізичного виховання Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Заяць Василина Василівна – студентка третього курсу спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів

Директор ліцею №2 Коломийської міської ради Івано-Франківської області

В.Д. Семчук

Директор ліцею №17 Івано-Франківської міської ради

Д.П. Новікова

Методист лабораторії дисциплін естетичного циклу та фізичного виховання Івано-Франківського обласного інституту післядипломної освіти

А.Я. Шпільчак

Рецензії зовнішніх експертів

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри фізичного виховання Рівненського державного гуманітарного університету

А.Ю. Герасимчук

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри теорії та методики олімпійського та професійного спорту Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

В.І. Шандригось

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 014 Середня освіта (фізична культура)

1 – Загальна інформація	
Навчальний заклад	Державний вищий навчальний заклад «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Бакалавр середньої освіти (Фізична культура)
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Фізична культура).
Тип диплому та обсяг програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання – 3 роки 10 місяців (денна та заочна форми навчання)
Наявність акредитації	Акредитована Сертифікат про акредитацію НД №0996661 (наказ МОН України від 27.04.2017 р. №658).
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, QF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність атестату про повну загальну середню освіту, сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання або ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») або ступеня «бакалавр», або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст з іншої спеціальності. Термін навчання – на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»): 1 рік 10 місяців (денна та заочна форми навчання) з перезарахуванням 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за спеціальностями 017 Фізична культура і спорт, 014 Середня освіта (Фізична культура), напрямом підготовки 6.010201 Фізичне виховання 2 роки 10 місяців (денна та заочна форми навчання) з перезарахуванням 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за іншою спеціальністю; – на базі ступеня «бакалавр» або вищого ступеня вищої освіти – 2 роки 10 місяців (денна та заочна форми навчання) з перезарахуванням 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми за іншою спеціальністю
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 1 липня 2027 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://nmv.pnu.edu.ua/bakalavrat/014-11-%d1%81%d0%b5%d1%80%d0%b5%d0%b4%d0%bd%d1%8f-%d0%be%d1%81%d0%b2%d1%96%d1%82%d0%b0-

2 – Мета освітньої програми

Підготовка учителів фізичної культури закладів освіти, підготовка кадрів педагогічного профілю для освітніх організацій, здатних здійснювати самостійну викладацьку діяльність в галузі освіти, які володіють комплексом знань в сфері фізичної культури та орієнтованих на успішну професійну діяльність.

3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка. Предметна спеціальність: 014.11 Середня освіта (Фізична культура)
Орієнтація програми	Освітньо-професійна програма прикладної спрямованості. Базується на сучасних наукових положеннях та узагальненнях передової практики у сфері фізичної культури і спорту, зокрема з фізичної культури в освітній сфері, в рамках якої можлива подальша професійна кар'єра або продовження навчання для здобуття ступеня магістра
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Формування особистості конкурентоспроможного фахівця, який володіє актуальними знаннями, уміннями та навичками, сучасними освітніми й інформаційними технологіями галузі фізичної культури до самостійної професійно-педагогічної діяльності, здатного до вирішення спеціалізованих завдань і практичних проблем в освітньому процесі, безперервної самоосвіти та самовдосконалення.
Особливості програми	Програма орієнтована на європейські та світові тенденції фізичної культури в освітніх закладах, узгоджується з рекомендаціями проекту з вирівнювання структури європейської вищої освіти Європейської мережі спортивної освіти (ENSE) в частині сфери фізичного виховання (physical education) Програма враховує регіональні особливості (Стратегія розвитку Івано-Франківської області на 2021–2027 роки) в частині підготовки кадрів для спортивного туризму (вибіркові компоненти). Обов'язкова педагогічна практика в ДОЗ з організації спортивно-масової оздоровчої та виховної роботи.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>1) Згідно класифікатора професій (ДК 003:2010):</p> <p>233 Вчителі початкової школи та працівники дошкільних закладів (з дипломом про вищу освіту, що відповідає рівню спеціаліста)</p> <p>234 Вчителі спеціалізованих навчальних закладів</p> <p>235 Інші професіонали в галузі навчання</p> <p>334 Інші фахівці в галузі освіти</p> <p>2481 Професіонали в галузі туризму</p> <p>2320 24420 Викладач професійного навчально-виховного закладу</p> <p>2320 25157 Вчитель середнього навчально-виховного закладу</p> <p>2331 25157 Вчитель початкового навчально-виховного закладу</p> <p>2359.2 24275 Організатор позакласної і позашкільної роботи з дітьми</p> <p>3414 Інструктор спортивно-оздоровчого туризму (за видами туризму)</p> <p>3439 22801 Інструктор з організаційно-масової роботи</p> <p>3475 22831 Інструктор з фізичної культури</p> <p>3475 22856 Інструктор навчально-тренувального центру</p> <p>3475 22761 Інструктор-методист з виробничої гімнастики</p> <p>3475 22769 Інструктор-методист з фізичної культури та спорту</p> <p>2) Згідно класифікатора International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08):</p> <p>232 Vocational Education Teachers</p> <p>233 Secondary Education Teachers</p> <p>235 Other Teaching Professionals</p> <p>2352 Special needs teachers</p>
Подальше навчання	Можливість продовжити навчання на 7 рівні НПК, другого циклу FQ-EHEA та 7 рівні EQF-LLL Набуття освітніх і професійних кваліфікацій за іншими спеціальностями/спеціалізаціями в системі післядипломної освіти

5 – Викладання та оцінювання

Викладання та навчання	<p>Організаційні форми: колективне, групове та інтегративне навчання; лекції, семінарські, практичні, лабораторні, індивідуальні заняття, консультації.</p> <p>Технології навчання: інформаційно-комунікаційні, дистанційні, студентоцентричні, модульні, імітаційні, дискусійні, проблемні технології навчання, технології дослідницького навчання, технології навчання у співробітництві, проєктивна освіта.</p>
Оцінювання	<p>Поточний контроль: опитування; виступи на практичних (семінарських) заняттях; експресконтроль; перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних завдань; презентації; есе; портфоліо; оцінювання засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом.</p> <p>Семестровий контроль: екзамени та заліки з урахуванням суми накопичених протягом вивчення дисциплін балів, захист звіту з практики.</p> <p>Атестація здобувачів вищої освіти проводиться відповідно до встановленого порядку у формі атестаційного екзамену або публічного захисту кваліфікаційної роботи.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється 100-бальною шкалою з переведенням її у оцінки ЕКТС та національну шкалу: “відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно з можливістю повторного складання”, “незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни” і вербальною: “зараховано”, “незараховано з можливістю повторного складання” та “незараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни”; за шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).</p>
6 – Програмні компетентності (основні)	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері освіти (фізична культура), що передбачає застосування теорій, технологій та методів відповідних наук та педагогіки, фізичного виховання і спорту, фізіології, біомеханіки, морфології і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах освіти, а також у сфері туризму</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК-1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-2. Здатність реалізовувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p> <p>ЗК-4. Здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом;</p> <p>ЗК-5. Здатність працювати в команді, виконувати роботу в групі під керівництвом лідера, мати навички, що демонструють здатність до врахування вимог трудової дисципліни і інтересів колективу;</p> <p>ЗК-6. Здатність спілкуватися (першою) рідною мовою, правильно і логічно будувати своє усне й писемне мовлення;</p> <p>ЗК-7. Здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою.</p> <p>ЗК-8. Здатність здійснювати аналіз й осмислення загальнонаукової та професійно орієнтованої літератури, у тому числі іноземної;</p>

	<p>ЗК-9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 11. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології.</p> <p>ЗК-12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК):</p>	<p>ФК-1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури, відповідно до вимог стандарту середньої освіти.</p> <p>ФК-2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання у фізичному вихованні.</p> <p>ФК-3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з фізичної культури</p> <p>ФК-4. Здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу з фізичного виховання.</p> <p>ФК-5. Здатність до володіння педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і самостійної розробки методик і технологій для інтегрального гармонійного розвитку людини.</p> <p>ФК-6. Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, здатність до розробки методики та технологій для розвитку рухових умінь і навичок та фізичних (рухових) якостей) на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки</p> <p>ФК-7. Здатність оволодівати базовими і новими видами спортивно-оздоровчої діяльності</p> <p>ФК-8. Здатність вести документацію, що забезпечує процес навчання з фізичної культури в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>ФК-9. Здатність здійснювати профілактику травматизму, забезпечувати охорону життя і здоров'я дітей</p> <p>ФК-10. Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.</p> <p>ФК-11. Здатність самостійно проводити заняття в шкільній секції спортивного напрямку, оздоровчих гуртках, здійснювати профілактику травматизму</p> <p>ФК-12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.</p> <p>ФК-13. Здатність виховувати в учнів соціально-особистісні якості: цілеспрямованість, організованість, працьовитість, відповідальність, громадянськість, комунікативність.</p> <p>ФК-14. Здатність оцінювати фізичні здібності і функціональний стан учнів, адекватно вибирати засоби і методи рухової діяльності для корекції стану учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей.</p> <p>ФК-15. Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку</p> <p>ФК-16. Здатність до організаційної роботи у сфері спортивно-оздоровчої роботи у навчальних закладах, позашкільних закладах учнівської молоді (зі спортивного туризму й орієнтування), літніх дитячих оздоровчих таборам</p> <p>ФК-17. Здатність здійснювати реабілітаційні заходи з метою відновлення функцій організму, досягнення нормального рівня здоров'я, оптимального фізичного стану та кондиції осіб різного віку (зокрема учнів спеціальних медичних груп та з ослабленим здоров'ям) з порушеннями різної нозології.</p>

	<p>ФК-18. Здійснювати пропаганду фізичної культури, спорту, туризму, здорового способу життя, у тому числі, з використанням сучасних інформаційних технологій.</p> <p>ФК-19. Здатність до безперервного професійного розвитку.</p>
7 – Програмні результати навчання	
<p>Ключові результати навчання: <i>Знання та розуміння</i></p>	<p>ПРН-1. Знати законодавчу базу щодо завдань, цілей, принципів, засад функціонування повної загальної середньої освіти в Україні; законодавчі акти України в галузі охорони дитинства про захист прав дітей та забезпечення їх повноцінного розвитку; сфери фізичної культури.</p> <p>ПРН-2. Знати та розуміти основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок.</p> <p>ПРН-3. Знати вимоги до оформлення документації та основні закономірності побудови документів для здійснення навчального процесу з фізичної культури</p> <p>ПРН-4. Знати правила профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги.</p> <p>ПРН-5. Знати вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності.</p> <p>ПРН-6. Розуміти значення та зміст обраної професії; основних концепцій та базових понять у фізичній культурі.</p> <p>ПРН-7. Знати стилі та форми українського ділового мовлення; української лексики ділових паперів відповідно до професійної діяльності.</p> <p>ПРН-8. Знати засоби комп'ютерних технологій і спортивної метрології, методи математичної статистики, розуміється на сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>ПРН-9. Розуміти основи загальної теорії і методики фізичного виховання; особливостей організації та проведення різних форм занять фізичними вправами з урахуванням освітніх та виховних завдань; принципів та особливостей розробки програм занять фізичною культурою. Знає, як застосовувати на практиці основні вчення в галузі фізичної культури.</p> <p>ПРН-10. Знати синдроми поширених захворювань людини; виділяти причину, клінічну картину та засоби профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою; знати методи діагностики функціонального стану організму людини; гігієнічні норми та заходи у процесі занять фізичною культурою.</p> <p>ПРН-11. Знати вимоги до організації та виконання науково-дослідної роботи у фізичній культурі; методів наукових досліджень, що використовуються у фізичній культурі.</p>
<p><i>Застосування знань та розуміння</i></p>	<p>ПРН-12. Здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел, вчитися і оволодівати сучасними знаннями для їх подальшої реалізації в практиці; застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності</p> <p>ПРН-13. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини.</p> <p>ПРН-14. Володіти руховими навичками в базових видах спорту на рівні масових розрядів; володіти теорією і методикою розвитку рухових умінь і навичок в базових видах рухової активності; вдосконалювати руховий арсенал шляхом формування рухових умінь і навичок в інших видах рухової активності.</p> <p>ПРН-15. Вміти розробляти навчально-методичні матеріали (робочі програми, навчально-тематичні плани) на основі освітнього стандарту та зразкових програм з урахуванням виду освітньої установи, особливостей класу / групи та окремих учнів.</p> <p>ПРН-16. Вміти складати планувальну і звітну документацію, організовувати та проводити масові спортивно-оздоровчі заходи та спортивні змагання.</p>

	<p>ПРН-17. Визначати цілі і завдання, планувати навчальні заняття, розробляти необхідну документацію для проведення різного роду занять з фізичної культури; здійснення наукової, методичної, організаційної роботи вчителя фізичної культури, інспектора, методиста; вміти аналізувати, узагальнювати і поширювати передовий педагогічний досвід.</p> <p>ПРН-18. Володіти актуальними технологіями педагогічного контролю і корекції, засобами і методами управління станом людини.</p> <p>ПРН-19. Вміти практично використовувати документи державних і громадських органів управління у сфері фізичної культури</p> <p>ПРН-20. Здійснювати організацію діяльності населення з використанням різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, зокрема, зі спортивного туризму й орієнтування.</p> <p>ПРН-21. Вміти проводити агітаційну роботу з пропаганди здорового способу життя різних груп населення.</p> <p>ПРН-22. Вміти планувати фізичне навантаження відповідно до вікових, статевих, морфофункціональних та психологічних особливостей людини і рівня її підготовленості.</p> <p>ПРН-23. Вміти надавати долікарську медичну допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі людини .</p> <p>ПРН-24. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.</p> <p>ПРН-25. Бути здатним засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.</p>
<i>Формування суджень</i>	<p>ПРН-26. Бути здатним до дотримання етичних норм, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками.</p> <p>ПРН-27. Організовувати співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).</p> <p>ПРН-28. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.</p> <p>ПРН-29. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.</p> <p>ПРН-30. Аргументувати управлінські рішення для вирішення проблем, які виникають в роботі суб'єктів фізичної культури і спорту; мати навички лідерства.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Якісний склад науково-педагогічних працівників, які забезпечують підготовку здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Фізична культура) – (штатна укомплектованість з числа професорів, докторів наук, доцентів, кандидатів наук) – відповідає вимогам провадження освітньої діяльності згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Фізична культура) відповідає вимогам провадження освітньої діяльності згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітньої діяльності для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Фізична культура) відповідає вимогам провадження освітньої діяльності згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187.

9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можлива при укладанні відповідних угод щодо академічної мобільності (на загальних підставах у межах України)
Міжнародна кредитна мобільність	Можлива (на основі угод між ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та навчальними закладами країн-партнерів)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе, визначається Правилами прийому до Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
<i>Цикл загальної підготовки</i>			
ОК 1	Історія України	3	залік
ОК 2	Історія української культури	3	залік
ОК 3	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	залік
ОК 4	Іноземна мова	9	залік, екзамен
ОК 5	Філософія	3	залік
<i>Цикл професійної підготовки</i>			
ОК 6	Історія фізичної культури	3	екзамен
ОК 7	Анатомія людини і спортивна морфологія	6	екзамен
ОК 8	Теорія і методика викладання гімнастики, ритміки, хореографії і черлідінгу	9	залік, екзамен
ОК 9	Теорія і методика викладання плавання	3	екзамен
ОК 10	Теорія і методика викладання легкої атлетики	6	залік, екзамен
ОК 11	Теорія і методика викладання спортивних і рухливих ігор	9	залік, екзамен
ОК 12	Основи екології та гігієни фізичного виховання	6	екзамен
ОК 13	Психологія фізичного виховання з основами вікової психології	6	екзамен
ОК 14	Фізіологія людини	6	екзамен
ОК 15	Спортивні споруди і обладнання	3	залік
ОК 16	Методика оздоровчої фізичної культури	3	екзамен
ОК 17	Біохімія	3	залік
ОК 18	Біомеханіка	3	залік
ОК 19	Теорія і методика викладання зимових видів спорту	3	екзамен
ОК 20	Фізіологічні основи фізичного виховання	6	екзамен
ОК 21	Педагогіка фізичного виховання з основами дидактики	6	екзамен
ОК 22	Вікова фізіологія	3	залік
ОК 23	Управління у фізичній культурі	3	екзамен
ОК 24	Сучасні освітні технології	3	залік
ОК 25	Методика оздоровчо-спортивної роботи	3	екзамен
ОК 26	Теорія і методика фізичного виховання	15	залік, екзамен
ОК 27	Педагогічна майстерність вчителя фізичної культури	6	екзамен

OK 28	Адаптивне фізичне виховання і методика викладання	3	залік
OK 29	Спортивна метрологія і математична статистика	3	екзамен
OK 0	Методика фізичної культури у спецмедгрупах	3	залік
OK 31	Олімпійська освіта	3	залік
OK 32	Методика викладання атлетизму	3	екзамен
OK 33	Виробнича практика в літніх оздоровчих таборах	3	залік
OK 34	Курсова робота (психолого-педагогічні основи фізичного виховання)	6	залік
OK 35	Курсова робота (теорія і методика фізичного виховання)	9	залік
OK 36	Курсова робота (цикл природн.-наукової підготовки)	3	залік
OK 37	Навчальна практика (в ЗОШ)	3	залік
OK 38	Виробнича педагогічна практика в школі	3	залік
OK 72	Атестація	3	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент		180	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Цикл загальної підготовки</i>			
ВК 39	Політологія	3	залік
ВК 40	Соціологія фізичної культури	3	залік
ВК 41	Соціологія освіти	3	залік
ВК 42	Нормативно-правові основи професійної діяльності	3	залік
ВК 43	Професійна етика вчителя фізичної культури	3	залік
ВК 44	Державна політика у сфері фізичної культури	3	залік
<i>Цикл професійної підготовки</i>			
ВК 45	Цивільний захист	3	залік
ВК 46	Основи охорони праці	3	залік
ВК 47	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	3	залік
ВК 48	Спортивно-педагогічне удосконалення	24	залік (1–7 семестр), екзамен
ВК 49	Теорія і методика обраного виду спорту	24	залік (1–7 семестр), екзамен
ВК 50	Практикум зі спортивного удосконалення	24	залік (1–7 семестр), екзамен
ВК 51	Онлайн-технології у фізичній культурі	3	залік
ВК 52	Інформаційні технології у фізичній культурі	3	залік
ВК 53	Інтегровані комунікації у фізичній культурі	3	залік
ВК 54	Інклюзія у фізичній культурі	3	екзамен
ВК 55	Корекційна фізична культура	3	екзамен
ВК 56	Вікова психопатологія і психоконсультація	3	екзамен
ВК 57	Психолого-педагогічні основи шкільного туризму	3	екзамен
ВК 58	Психолого-педагогічні основи фізичного виховання дітей дошкільного віку	3	екзамен
ВК 59	Психолого-педагогічна діагностика у фізичній культурі	3	екзамен
ВК 60	Лікувальна фізична культура і функціональна діагностика	3	залік
ВК 61	Лікарський контроль у фізичній культурі	3	залік
ВК 62	Основи долікарської допомоги	3	залік
ВК 63	Ресурси активного туризму України	6	екзамен
ВК 64	Сучасні технології фізичного виховання дітей дошкільного віку	6	екзамен
ВК 65	Анімаційні технології в фізичній культурі	6	екзамен
ВК 66	Теорія і методика шкільного туризму та спортивне орієнтування	6	екзамен

ВК 67	Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку	6	екзамен
ВК 68	Організація екскурсійної діяльності в освітніх закладах	6	екзамен
ВК 69	Теорія і методика навчання плавання дітей дошкільного віку	3	залік
ВК 70	Теорія і методика секційної роботи в освітніх закладах	3	залік
ВК 71	Теорія і методика юнацького спорту	3	залік
Загальний обсяг вибіркового компонента		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема освітньої програми

I курс		II курс		III курс		IV курс	
1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
Історія України ¹	Історія української культури ¹	Українська мова (за професійним спрямуванням) ¹	Біохімія ³	Управління у фізичній культурі ³	Методика оздоровчо-спортивної роботи ³	Філософія ¹	Методика викладання атлетизму ³
Історія фізичної культури ³	Іноземна мова		Біомеханіка ³	Політологія ²	Професійна етика вчителя фізичної культури ⁵	Педагогічна майстерність вчителя фізичної культури ³	Методика фізичної культури у спецмедгрупах ³
				Соціологія фізичної культури ²	Державна політика у сфері фізичної культури ⁵		
				Соціологія освіти ²	Нормативно-правові основи професійної діяльності ⁵		
Анатомія людини і спортивна морфологія ³	Психологія фізичного виховання з основами вікової психології ³	Фізіологія людини ³	Вікова фізіологія ³	Цивільний захист ²		Адаптивне фізичне виховання і методика викладання ³	Олімпійська освіта ³
				Основи охорони праці ²			
				Безпека життєдіяльності ²			
Теорія і методика викладання гімнастики, ритмики, хореографії і черлідінгу ³		Спортивні споруди і обладнання ³	Фізіологічні основи фізичного виховання ³	Теорія і методика фізичного виховання ³			Сучасні освітні технології ³
Теорія і методика викладання плавання ³	Основи екології та гігієни фізичного виховання ³	Методика оздоровчої фізичної культури ³	Педагогіка фізичного виховання з основами дидактики ³	Курсова робота (психолого-педагогічні основи фізичного виховання) ⁴	Навчальна практика (в ЗОШ) ⁴	Спортивна метрологія і математична статистика ³	Виробнича педагогічна практика в школі ⁴
Теорія і методика викладання легкої атлетики ³			Теорія і методика викладання зимових видів спорту ³		Виробнича практика в літніх оздоровчих таборах ⁴	Курсова робота (теорія і методика фізичного виховання) ⁴	
Теорія і методика викладання спортивних і рухливих ігор ³			Курсова робота (цикл природничо-наукової підгот.) ⁴				

		Онлайн-технології у фізичній культурі ⁵		Інклюзія у фізичній культурі ⁵	Основи долікарської допомоги ⁵	Організація екскурсійної діяльності в освітніх закладах ⁵	Теорія і методика навчання плавання дітей дошкільного віку ⁵
		Інформаційні технології у фізичній культурі ⁵		Корекційна фізична культура ⁵	Лікарський контроль у фізичній культурі ⁵	Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку ⁵	Теорія і методика секційної роботи в освітніх закладах ⁵
		Інтегровані комунікації у фізичній культурі ⁵		Вікова психопатологія і психоконсультування ⁵	Лікувальна фізична культура і функціональна діагностика ⁵	Теорія і методика шкільного туризму та спортивне орієнтування ⁵	Теорія і методика юнацького спорту ⁵
				Психолого-педагогічні основи шкільного туризму ⁵	Ресурси активного туризму України ⁵		
				Психолого-педагогічні основи фізичного виховання дітей дошкільного віку ⁵	Сучасні технології фізичного виховання дітей дошкільного віку ⁵		
				Психолого-педагогічна діагностика у фізичній культурі ⁵	Анімаційні технології в фізичній культурі ⁵		
Спортивно-педагогічне удосконалення ⁵							
Теорія і методика обраного виду спорту ⁵							
Практикум зі спортивного удосконалення ⁵							

1	Цикл обов'язкових дисциплін загальної підготовки
2	Цикл вибіркового дисциплін загальної підготовки
3	Цикл обов'язкових дисциплін професійної підготовки
4	Цикл практичної професійної підготовки
5	Цикл вибіркового дисциплін професійної підготовки

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за предметною спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура) здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного екзамену або захисту кваліфікаційної (бакалаврської) роботи відповідно до Положення про екзаменаційну комісію університету.

Атестація здійснюється відкрито і публічно. За результатами успішної атестації видається документ встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації бакалавр середньої освіти (фізична культура).

Гарант ОПП

Ковальчук Л.В.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25
ЗК 1	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 2	•				•																				
ЗК 3	•	•			•																				
ЗК 4		•											•										•		
ЗК 5		•																					•		
ЗК 6	•	•	•		•	•																			
ЗК 7				•																					
ЗК 8	•			•	•	•																			
ЗК 9		•	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 10	•	•	•		•	•							•												
ЗК 11	•	•	•	•	•																				
ЗК 12			•	•	•																				
ФК 1						•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК 2							•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК 3								•	•	•	•							•		•					
ФК 4								•	•	•	•							•		•					
ФК 5												•		•		•	•	•		•	•	•		•	•
ФК 6							•	•	•	•	•			•		•		•		•	•	•		•	•
ФК 7								•	•	•	•					•		•		•					•
ФК 8																							•		
ФК 9								•	•	•	•	•			•				•						
ФК 10								•	•	•	•					•			•						•
ФК 11																•									•
ФК 12								•	•	•	•					•			•						•
ФК 13	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•		•		•	•		•		•				•	•
ФК 14							•	•	•	•	•			•		•		•		•	•				•
ФК 15													•											•	
ФК 16															•	•							•		•
ФК 17														•		•	•	•		•		•			•
ФК 18						•		•	•	•	•					•		•		•		•			•
ФК 19						•		•	•	•	•				•	•		•		•		•	•	•	•

Гарант освітньої програми

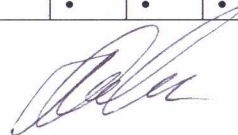

к.фіз.вих., доц. Ковальчук Л.В.

Продовження матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36	ОК 37	ОК 38	ОК 72	ВК 39	ВК 40	ВК 41	ВК 42	ВК 43	ВК 44	ВК 45	ВК 46	ВК 47
ЗК 1	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 2																		•	•	•			
ЗК 3															•	•	•	•	•	•			
ЗК 4								•				•	•										
ЗК 5								•				•	•										
ЗК 6									•	•	•			•									
ЗК 7																							
ЗК 8									•	•	•			•									
ЗК 9	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 10								•				•	•		•	•	•	•	•	•			
ЗК 11									•	•	•			•									
ЗК 12								•				•	•					•	•	•			
ФК 1	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•					•	•						
ФК 2	•	•	•	•	•	•	•	•				•	•	•				•	•	•			
ФК 3		•	•	•	•		•																
ФК 4		•	•	•		•	•																
ФК 5	•	•	•		•									•									
ФК 6	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	•	•									
ФК 7	•		•		•		•																
ФК 8		•	•																				
ФК 9			•				•	•				•	•									•	•
ФК 10	•	•	•		•		•																
ФК 11	•				•	•																•	•
ФК 12	•		•		•		•	•				•	•									•	•
ФК 13	•	•	•	•	•	•	•	•				•	•		•	•	•	•	•	•			
ФК 14	•		•	•	•		•							•									
ФК 15		•							•	•	•			•				•	•	•			
ФК 16	•	•				•		•				•	•										
ФК 17	•		•		•									•									
ФК 18	•	•				•	•	•				•	•		•	•							
ФК 19	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•						

Гарант освітньої програми

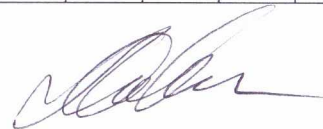

к.фіз.вих., доц. Ковальчук Л.В.

Продовження матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	БК 48	БК 49	БК 50	БК 51	БК 52	БК 53	БК 54	БК 55	БК 56	БК 57	БК 58	БК 59	БК 60	БК 61	БК 62	БК 63	БК 64	БК 65	БК 66	БК 67	БК 68	БК 69	БК 70	БК 71
ЗК 1	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 2							•	•																
ЗК 3																								
ЗК 4									•	•	•	•				•		•	•			•		
ЗК 5																								
ЗК 6																								
ЗК 7																								
ЗК 8																								
ЗК 9	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 10																								
ЗК 11				•	•	•																		
ЗК 12																								
ФК 1	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК 2	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК 3	•	•	•																			•	•	•
ФК 4	•	•	•																			•	•	•
ФК 5							•	•					•	•	•									
ФК 6	•	•	•				•	•														•	•	•
ФК 7	•	•	•																				•	•
ФК 8																						•	•	•
ФК 9	•	•	•										•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК 10	•	•	•														•	•	•	•	•	•	•	•
ФК 11																•		•	•			•		
ФК 12	•	•	•										•	•	•								•	•
ФК 13	•	•	•						•	•	•	•											•	•
ФК 14	•	•	•				•	•															•	•
ФК 15																								
ФК 16																•		•	•			•		
ФК 17							•	•										•	•					
ФК 18	•	•	•	•	•	•										•		•	•	•	•		•	•
ФК 19	•	•	•	•	•	•										•	•	•	•	•	•		•	•

Гарант освітньої програми

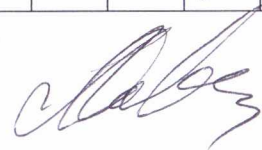

к.фіз.вих., доц. Ковальчук Л.В.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25
ПРН 1						•									•	•							•		•
ПРН 2							•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•			•
ПРН 3								•	•	•	•								•	•			•		
ПРН 4								•	•	•	•	•			•				•	•					
ПРН 5							•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•
ПРН 6						•		•	•	•	•	•							•	•		•		•	•
ПРН 7			•																						
ПРН 8																									
ПРН 9								•	•	•	•					•			•						•
ПРН 10							•					•		•		•	•			•		•			•
ПРН 11																									
ПРН 12																									
ПРН 13												•	•	•		•	•	•	•	•	•	•		•	•
ПРН 14								•	•	•	•					•			•	•					•
ПРН 15								•	•	•	•								•	•					•
ПРН 16															•	•							•		•
ПРН 17								•	•	•	•					•			•	•		•		•	•
ПРН 18								•	•	•	•	•		•					•	•	•	•		•	•
ПРН 19															•										
ПРН 20																•							•		•
ПРН 21						•										•							•		•
ПРН 22								•	•	•	•					•			•	•				•	•
ПРН 23								•	•	•	•			•	•	•			•	•		•			•
ПРН 24		•	•	•																					
ПРН 25	•					•	•	•	•	•	•			•	•				•	•	•	•	•	•	•
ПРН 26			•	•									•								•	•		•	•
ПРН 27								•	•	•	•								•	•		•		•	•
ПРН 28	•	•	•	•	•	•	•						•								•	•		•	•
ПРН 29					•	•																			
ПРН 30															•								•		

Гарант освітньої програми

к.фіз.вих., доц. Ковальчук Л.В.

Продовження матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36	ОК 37	ОК 38	ОК 72	ВК 39	ВК 40	ВК 41	ВК 42	ВК 43	ВК 44	ВК 45	ВК 46	ВК 47
ПРН 1	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН 2	•		•		•		•		•	•	•			•					•				
ПРН 3		•					•							•									
ПРН 4			•				•							•							•	•	•
ПРН 5	•		•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•									
ПРН 6		•				•	•							•		•							
ПРН 7									•	•	•			•									
ПРН 8				•										•									
ПРН 9	•				•		•			•				•									
ПРН 10			•		•						•			•							•	•	•
ПРН 11				•					•	•	•			•									
ПРН 12									•	•	•			•									
ПРН 13	•	•	•		•									•									
ПРН 14	•				•		•	•				•	•	•									
ПРН 15		•					•																
ПРН 16		•			•	•		•				•	•					•	•	•			
ПРН 17	•	•			•		•	•	•	•	•	•	•	•				•	•	•			
ПРН 18		•	•	•			•	•				•	•	•									
ПРН 19		•						•	•	•	•	•	•					•		•			
ПРН 20					•	•										•	•						
ПРН 21					•	•		•				•	•			•	•						
ПРН 22	•		•		•		•	•				•	•	•									
ПРН 23			•		•		•	•				•	•	•									
ПРН 24									•	•	•			•		•			•				
ПРН 25	•						•		•	•	•			•									
ПРН 26		•						•	•	•	•	•	•		•	•	•		•				
ПРН 27		•					•	•				•	•			•	•						
ПРН 28		•						•				•	•	•	•	•	•						
ПРН 29									•	•	•	•	•	•									
ПРН 30														•									

Гарант освітньої програми

к.фіз.вих., доц. Ковальчук Л.В.

Продовження матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

	ВК 48	ВК 49	ВК 50	ВК 51	ВК 52	ВК 53	ВК 54	ВК 55	ВК 56	ВК 57	ВК 58	ВК 59	ВК 60	ВК 61	ВК 62	ВК 63	ВК 64	ВК 65	ВК 66	ВК 67	ВК 68	ВК 69	ВК 70	ВК 71
ПРН 1	•	•	•				•	•					•	•	•		•			•				
ПРН 2	•	•	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•		•			•		•	•	•
ПРН 3	•	•	•																			•	•	•
ПРН 4	•	•	•																•		•	•	•	•
ПРН 5	•	•	•				•	•	•	•	•	•					•			•		•	•	•
ПРН 6																								
ПРН 7																								
ПРН 8				•	•	•																		
ПРН 9							•	•								•	•	•	•	•	•			
ПРН 10							•	•					•	•	•									
ПРН 11				•	•	•																		
ПРН 12				•	•	•												•						
ПРН 13	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•		•		•	•	•
ПРН 14	•	•	•				•	•								•	•		•	•	•	•	•	•
ПРН 15																						•	•	•
ПРН 16	•	•	•				•	•											•		•		•	•
ПРН 17	•	•	•				•	•									•			•		•	•	•
ПРН 18																						•		
ПРН 19																								
ПРН 20							•	•								•		•	•		•			
ПРН 21	•	•	•				•	•															•	•
ПРН 22	•	•	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•
ПРН 23							•	•					•	•	•									
ПРН 24																								
ПРН 25																	•			•				
ПРН 26									•	•	•	•												
ПРН 27										•	•	•							•		•			
ПРН 28									•	•	•	•					•	•						
ПРН 29																	•							
ПРН 30																			•		•			

Гарант освітньої програми

к.фіз.вих., доц. Ковальчук Л.В.